

Regeling van werkzaamheden

De voorzitter:

Aan de orde is de regeling van werkzaamheden.

Ik stel voor toestemming te verlenen aan de vaste commissie voor Financiën voor het houden van een wetgevingsoverleg met stenografisch verslag, op donderdag 24 oktober 2024 van 16.15 uur tot 18.15 uur, over het Pakket Belastingplan 2025 (36602).

Op verzoek van de fractie van de VVD benoem ik:

- in de contactgroep België het lid Van den Hil tot lid;
- in de contactgroep Verenigd Koninkrijk het lid Aukje de Vries tot lid;
- in de contactgroep Verenigde Staten het lid Aukje de Vries tot lid.

Ik stel voor toe te voegen aan de agenda:

- het tweeminutendebat Verduurzaming industrie (CD d.d. 17/10), met als eerste spreker het lid Thijssen van GroenLinks-PvdA;
- het tweeminutendebat Erfgoed (CD d.d. 17/10), met als eerste spreker het lid Mohandis van GroenLinks-PvdA;
- het tweeminutendebat Duurzaam vervoer (CD d.d. 17/10), met als eerste spreker het lid Heutink van de PVV;
- het tweeminutendebat Armoede en schuldenbeleid (CD d.d. 17/10), met als eerste spreker het lid Welzijn van Nieuw Sociaal Contract.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De voorzitter:

In de regeling van werkzaamheden geef ik nu het woord aan de heer El Abassi van de fractie van DENK. Het woord is aan de heer El Abassi. Graag stilte.

De heer **El Abassi** (DENK):

Voorzitter. Vorige week verscheen er een alarmerend artikel in het NRC, waarin ambtenaren van de staatssecretaris aangeven zich onveilig te voelen door zijn uitspraken. Het geflirt van Jansen met strafbare uitspraken heeft tot consternatie op het ministerie geleid. De week daarvoor vertelde de heer Jansen mij in het debat nog vol trots dat hij geen signalen had ontvangen dat zijn ambtenaren hun vertrouwen in hem zouden hebben verloren na zijn optreden bij Goedemorgen Nederland. Ik heb zowel de staatssecretaris als de minister geconfronteerd met de verschrikkelijke en walgelijke uitspraken, maar ik heb daarop helaas geen bevredigend antwoord gekregen. Inmiddels staan de verhoudingen tussen de bewindslieden en de ambtenaren onder hoogspanning. Graag wil ik dan ook hierover in debat met de bewindslieden van Infrastructuur en Waterstaat.

De heer **De Hoop** (GroenLinks-PvdA):

Dit zijn wederom zorgelijke signalen over de verhoudingen tussen de ambtenaren en beide bewindspersonen op het ministerie. Mijn fractie heeft ook een hele set aan schriftelijke vragen gesteld. Wij willen graag het debat steunen, maar willen dan ook voor dat debat een beantwoording van de schriftelijke vragen over deze kwestie.

De voorzitter:

De heer El Abassi. O nee, neem mij niet kwalijk. De heer Bamenga.

De heer **Bamenga** (D66):
Steun voor het debat.

De heer **Stoffer** (SGP):
Geen steun.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):
Geen steun.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Ook de Partij voor de Dieren heeft hier schriftelijke vragen over gesteld, dus steun voor het debat.

De heer **Heutink** (PVV):
Geen steun.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):
Steun.

De heer **Olger van Dijk** (NSC):
Geen steun.

Mevrouw **Veltman** (VVD):
Geen steun.

De **voorzitter**:
U heeft geen meerderheid, meneer El Abassi.

De heer **El Abassi** (DENK):
Dit is inderdaad niet voldoende steun voor de ambtenaren, maar wel voldoende steun voor een dertigledendebat. Ik zou dus graag een dertigledendebat willen. Dank u wel.

De **voorzitter**:
Ja, heel goed.

Dan is het woord aan de heer Jetten van D66.

De heer **Jetten** (D66):
Voorzitter. Een maand geleden stemde de coalitie tegen een voorstel om het staatsnoodrecht niet in te zetten, terwijl partijen van links tot rechts zeiden: er valt in deze Kamer te praten over maatregelen voor meer grip op migratie, maar doe dat dan op een nette manier, met normale wetgeving. Maar de PVV is blijkbaar bang om het debat daarover met deze Kamer aan te gaan. Vandaag zien we dat twee partijleiders hier niet aanwezig zijn. Waarschijnlijk zijn zij aan het doorpraten over het eventueel inzetten van dat staatsnoodrecht, over het omzeilen van het parlement, in de woorden van de premier, over het inzetten van de nucleaire optie. Ik wil voorkomen dat het kabinet onomkeerbare keuzes maakt, het parlement buitenspel zet en vervolgens tijdens het herfstreces op vakantie gaat. Dat zou onacceptabel zijn. Daarom doe ik nogmaals de debataanvraag om, zodra het kabinet een koninklijk besluit heeft genomen voor het inzetten van het staatsnoodrecht, een debat te houden met de minister-president, de minister van Asiel en Migratie, en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Mocht dit besluit aankomende vrijdag vallen, dan zal ik ook een verzoek indienen om als Kamer terug te komen van reces om dat volgende week meteen te behandelen.

De **voorzitter**:

Dat laatste is eigenlijk een separate mededeling, toch? Ik schrok al.

De heer **Stoffer** (SGP):

Steun.

De heer **Van Nispen** (SP):

Ook steun, want ik blijf het een hele rare zaak vinden dat een paar Kamerleden nu aan het overleggen zijn of de rest van de Kamer omzeild gaat worden. Dat blijf ik raar vinden, dus van harte steun.

Mevrouw **Van Zanten** (BBB):

Geen steun.

Mevrouw **Rajkowski** (VVD):

Voorzitter, nog steeds geen steun zolang we geen plan hebben.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Steun.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):

Vanzelfsprekend steun.

Mevrouw **Palmen** (NSC):

Geen steun.

De heer **Edgar Mulder** (PVV):

Geen steun.

De heer **Van der Lee** (GroenLinks-PvdA):

De coalitiepartijen en het kabinet nemen een loopje met het staatsrecht. Van harte steun aan dit verzoek.

Mevrouw **Bikker** (ChristenUnie):

Voorzitter. Er is geen noodzaak om buiten de vangrails te karren. Laten we dat zo snel mogelijk hier bespreken, dus steun.

De heer **Van Baarle** (DENK):

Steun voor dit verzoek.

De heer **Krul** (CDA):

Steun.

De heer **Eerdmans** (JA21):

Geen steun, voorzitter.

De **voorzitter**:

Hetzelfde als vorige week.

De heer **Jetten** (D66):

Hetzelfde als vorige week. Maar het is wel heel duidelijk dat bijna de voltallige oppositie veel waarde hecht aan het snel behandelen van het eventueel inzetten van het staatsnoodrecht. Ik doe echt een beroep op de coalitiepartijen: mocht dit onzalige besluit in de ministerraad worden genomen, behandel het dan ook hier; wees dan ook zo dapper om het hier inhoudelijk te verdedigen.

De **voorzitter**:
Dank u wel.

Mevrouw Podt, D66.

Mevrouw **Podt** (D66):
Voorzitter. Vorige week was de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp in Oeganda. Ze had de NOS meegenomen, want ze had een nieuwtje: ze wil uitgeprocedeerde asielzoekers naar Oeganda sturen. Wat bleek? Oeganda wist van niks. De premier wist ook van niks. Wat de verantwoordelijk minister van Asiel en Migratie ervan vond, weet ik eigenlijk niet. Daarom wil ik heel graag een debat met de minister van Asiel en Migratie en de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp.

De heer **Bontenbal** (CDA):
Voorzitter. Er ligt geen plan, dus ik heb ook niet zo veel zin om over niks te gaan debatteren. Volgens mij moeten we hier als Kamer niet onze tijd aan besteden. Dus geen steun, mede namens de ChristenUnie en de SGP.

Mevrouw **Piri** (GroenLinks-PvdA):
Voorzitter. Het is een beetje raar, want volgens mij heeft de commissie voor Asiel en Migratie toevallig vanmorgen aan de minister gevraagd om in een brief uit te leggen wat er nou is gebeurd. Wat we kregen was mist. Volgens mij staat erin dat ze dit gesprek niet heeft gevoerd met de minister. Dat zou echt een doodzonde zijn. Dus zeker steun voor dit debat.

De heer **Emiel van Dijk** (PVV):
Geen steun.

Mevrouw **Van Zanten** (BBB):
Geen steun.

De heer **Van Nispen** (SP):
Wel steun. Ik vind het raar dat er van alles wordt geroepen in de media en er hier geen debat over wordt gevoerd, dus van harte steun.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Steun voor het verzoek.

De **voorzitter**:
Mevrouw Rajkowski.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Steun.

De **voorzitter**:
Mevrouw Rajkowski, zei ik.

Mevrouw **Rajkowski** (VVD):
Het lijkt erop!

De **voorzitter**:
Maar het lid Kostić zegt: steun.

Mevrouw **Rajkowski** (VVD):
Geen steun, want we hebben nog geen voorstel gezien en op 5 november hebben we ook een debat waarin dit meegenomen kan worden.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):
Steun.

De heer **Boomsma** (NSC):
Geen steun.

De **voorzitter**:
U heeft geen meerderheid, mevrouw Podt.

De heer Paternotte, D66.

De heer **Paternotte** (D66):
Voorzitter. Er gaat bijna geen week voorbij zonder dat een westerse inlichtingendienst waarschuwt voor het gevaar van Chinese spionage en ondermijning. Vorige maand zijn er nog 260.000 apparaten in Engeland, de Verenigde Staten, Roemenië en Frankrijk gehackt. In Nederland zijn 2.700 routers, apparaten verbonden met het internet, gehackt. De FBI, de Amerikaanse diensten en steeds meer inlichtingendiensten in de westerse wereld geven aan dat het een heel groot vraagstuk vormt voor onze veiligheid en dat het aantal Chinese hackers, inmiddels 600.000 in totaal, groter is dan dat van alle andere grote landen bij elkaar opgeteld.

De **voorzitter**:
En dus?

De heer **Paternotte** (D66):
Ik wil hier graag een debat over voeren met de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Binnenlandse Zaken, die over de inlichtingendiensten gaat, en de minister van Justitie en Veiligheid.

De heer **Van der Lee** (GroenLinks-PvdA):
We onderschatten de enorme invloed die China uitoefent op onze democratie, op allerlei, ook illegale, manieren, dus van harte steun voor dit verzoek van de heer Paternotte.

De heer **Krul** (CDA):
Voorzitter, mede namens de ChristenUnie en de SGP geen steun voor dit debat.

Mevrouw **Rajkowski** (VVD):
Wel steun voor dit debat. Grote woorden vaak van veel partijen, maar te weinig daden, dus van harte steun.

De **voorzitter**:
En dan nu het lid Kostić.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Steun.

De heer **Van Nispen** (SP):
Steun.

De heer **De Roon** (PVV):
Voorzitter. We moeten zeker acht slaan op die berichtgeving uit het buitenland, maar ik denk dat het nu nog te vroeg is voor een debat. Ik wil eerst een brief van de regering waarin een analyse wordt gegeven van wat er volgens hen aan de hand is en hoe ze denken daarmee om te gaan. Daarna kan ik pas besluiten of ik een debatverzoek wel of niet steun.

De heer **Kahraman** (NSC):

Er is al een commissiedebat over China gepland, dat we voor het kerstreces gaan voeren. Het lijkt me goed om daarbij ook de andere twee ministers uit te nodigen. Geen steun.

De heer **Vermeer** (BBB):

Geen steun. Het kan betrokken worden bij het commissiedebat.

De heer **Van Baarle** (DENK):

Het rechtvaardigt een separaat debat, dus steun.

De heer **Dassen** (Volt):

Steun voor het debat.

De **voorzitter**:

U heeft geen meerderheid, meneer Paternotte.

De heer **Paternotte** (D66):

Helder. Laat ik nog één ding zeggen: het wegstoppen in een commissiedebat lijkt me onverstandig. Het is goed dat de PVV zegt: misschien wel steun na een brief. Ik hoop die brief dan snel te ontvangen. Ik zou het debat in ieder geval alvast op de lijst met dertigledendebatten willen zetten.

De **voorzitter**:

U staat onderaan.

Dan gaan we luisteren naar het lid Kostić.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Dank u, voorzitter. Er is sprake van een wereldwijde waterschaarste en dat is een ernstige bedreiging voor onze voedselzekerheid. Er zijn grote ingrepen nodig om de toegang tot voldoende water te garanderen voor de nabije toekomst, want anders zal geen enkele gemeenschap of economie gespaard blijven. Dat was de zorgwekkende conclusie van de belangrijkste internationale instituten en wetenschappen afgelopen week. We moeten dus heel zuinig omgaan met ons water. We denken dan vaak aan korter douchen, maar de wetenschappers wijzen op het feit dat de vee-industrie een enorme waterslurper is. 1 kilogram rundvlees is ongeveer 15.000 liter water, terwijl 1 kilogram aardappelen ongeveer 250 liter water is. Dat is dus ongeveer 300 douchebeurten ...

De **voorzitter**:

Ja.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

... voor een gemiddelde Nederlander voor 1 kilogram vlees.

Voorzitter. Dit is een enorme crisis, die we keihard moeten aanpakken volgens de wetenschappers. Ik wil hier heel graag een debat over ...

De **voorzitter**:

Aha!

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

... met de minister van Landbouw en de minister van Water.

Mevrouw **Bromet** (GroenLinks-PvdA):

Steun.

De heer **Van Campen** (VVD):
Voorzitter, het is niet zo dat we nooit debatteren als Landbouwcommissie, dus geen steun.

De heer **Ergin** (DENK):
Steun.

Mevrouw **Nijhof-Leeuw** (PVV):
Geen steun. Het kan betrokken worden bij een ander debat.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):
Steun.

Mevrouw **Bikker** (ChristenUnie):
Voorzitter, mede namens CDA en SGP geen steun.

De heer **Vermeer** (BBB):
Geen steun.

De heer **Olger van Dijk** (NSC):
Geen steun.

Mevrouw **Podt** (D66):
Geen steun, voorzitter.

De **voorzitter**:
U heeft het niet gered.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Bijna.

De **voorzitter**:
Ja, bijna.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Een dertigledendebat?

De **voorzitter**:
Zullen we dat maar doen dan?

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Ja, want het is belangrijk om dit echt aan te pakken.

De **voorzitter**:
Uw tweede verzoek.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Dank u, voorzitter. We hebben in Nederland wel echt een crisis. Dat is de biodiversiteitscrisis. Dat zeggen wij niet alleen, maar dat zeggen ook de belangrijkste internationale wetenschappers en de platforms voor klimaat en biodiversiteit IPBES en IPCC. Nog nooit was het aantal plant- en diersoorten dat met uitsterven wordt bedreigd zo groot. Wetenschappers vergelijken de snelheid waarmee de uitsterving gepaard gaat met het tijdperk van de dinosaurussen. Alleen is het nu niet een astroïde die ons kapotmaakt, maar de mens zelf die zijn ondergang voorbereidt.

De **voorzitter**:
En dus?

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Het Planbureau voor de Leefomgeving is naar voren gekomen en heeft gezegd dat we meer actie moeten ondernemen. Er is nu een belangrijke internationale top bezig om de problemen op te lossen. Nederland is niet aanwezig. Ik wil graag dat we, zodra de top afgelopen is, een debat inplannen waarin we het gaan hebben over de gevolgen van de top voor het Nederlandse beleid.

Mevrouw **Bromet** (GroenLinks-PvdA):

We hebben de staatssecretaris daar vorige week naar gevraagd. Hij zei: ik ben te druk met de natuur in eigen land en met het bestrijden van de wolf. Ik denk dat het geen enkele zin heeft om met deze staatssecretaris het debat hierover te voeren.

De **voorzitter**:

Dus geen steun.

Mevrouw **Bromet** (GroenLinks-PvdA):

Dus geen steun.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):

Wel steun.

De **voorzitter**:

U vindt dus dat het wel zin heeft. Oké.

De heer **Stoffer** (SGP):

Mede namens CDA en ChristenUnie: geen steun.

Mevrouw **Podt** (D66):

Voorzitter. Ik heb de hoop nog niet opgegeven, dus ik wil wel graag met de staatssecretaris in debat hierover.

De heer **Van Campen** (VVD):

Voorzitter, geen steun.

Mevrouw **Nijhof-Leeuw** (PVV):

Geen steun.

De heer **Vermeer** (BBB):

Geen steun.

De heer **Boomsma** (NSC):

Geen steun.

De heer **Ergin** (DENK):

Van harte steun.

De **voorzitter**:

U heeft geen meerderheid, mevrouw Kostić.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Zou er na de top een brief van de staatssecretaris kunnen komen over hoe hij met de resultaten van de top omgaat?

De **voorzitter**:

Ik zal het doorgeleiden.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel.

Dan is het woord aan mevrouw Piri van de fractie van GroenLinks-Partij van de Arbeid.

Mevrouw **Piri** (GroenLinks-PvdA):
Voorzitter. Ik doe een vooraankondiging van een tweeminutendebat, deze week te houden, over het vervolg van het commissiedebat Consulaire zaken dat morgen wordt gehouden.

De heer **Kahraman** (NSC):
Mevrouw Piri heeft twee weken geleden ook dit verzoek ingediend. Toen kondigde ze aan dat ze ook meteen wilde stemmen en zelfs hoofdelijk wilde stemmen. Mijn verzoek is wel of we, als we het tweeminutendebat voeren, ook meteen deze week de stemmingen daarover kunnen doen.

De **voorzitter**:
Oké. Daar zijn we van op de hoogte. Dan gaan we dus donderdag stemmen. Dat is het gevolg ervan.

Mevrouw **Piri** (GroenLinks-PvdA):
Even voor de duidelijkheid: dat was niet mijn verzoek.

De **voorzitter**:
Nee, het is het verzoek van de heer Kahraman dat daarbovenop komt. Dat is niet onlogisch.

Dan mevrouw Kröger van GroenLinks-PvdA.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):
Voorzitter. We hebben gisteren tot laat in de avond als onderdeel van elf wetten het afschaffen van de salderingsregeling besproken. Dat raakt drie miljoen huishoudens. Het is een vergaand voorstel. Als je kijkt naar alle amendementen van de collega's, blijkt eigenlijk dat wat er nu is echt onvoldragen is en er veel behoefte is vanuit de Kamer om die wet nog te wijzigen. Dat kan ik mij goed voorstellen. Daarom vind ik het ook belangrijk dat we dat op zichzelf staand, zelfstandig, plenair afronden en dus niet als onderdeel van het Belastingplan, waarbij het in het plenaire debat met die andere tien wetten moet. Ik wil het dus gewoon op zichzelf staand behandelen in de plenaire vergadering. Dat betekent ietwat vertraging, want over het Belastingplan wordt natuurlijk al half november gestemd, maar aangezien de afschaffing is bedoeld voor 2027 denk ik dat een paar maanden of een paar weken extra tijd geen bezwaar zou moeten zijn. Ik hoop op steun van de collega's. Zorgvuldigheid gaat boven haast.

De **voorzitter**:
Dat is een hoogst ongewoon verzoek, maar als er een meerderheid voor is, doen we het gewoon.

De heer **Stoffer** (SGP):
Dat steunen wij, voorzitter.

De heer **Erkens** (VVD):
Voorzitter. De motie-Bontenbal is aangenomen om dit juist met het Belastingplan te behandelen, zodat er snel duidelijkheid komt. Geen steun dus namens de VVD en het CDA.

De heer **Van Baarle** (DENK):
Steun voor het verzoek.

De heer **Vlottes** (PVV):
Geen steun.

De heer **Van Nispen** (SP):
Wel steun.

De heer **Vermeer** (BBB):
Geen steun.

Mevrouw **Postma** (NSC):
We hebben hier gisteren ook een WGO over gehad. Volgens mij wordt het goed behandeld, dus geen steun.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Steun.

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):
Steun.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):
Geen steun.

De heer **Pool** (PVV):
Voorzitter. Ik heb het verzoek om nog deze week te stemmen over de moties die gisteren tijdens het wetgevingsoverleg Personeel/Materieel van Defensie zijn ingediend.

De **voorzitter**:
Stemmingen doen we altijd op dinsdag. Dat is de motie-Hamer. Dus de dinsdag na het reces bent u de eerste. Ik ben bereid het bovenaan de stemmingslijst te zetten.

De heer **Pool** (PVV):
Meneer de voorzitter. Het heeft te maken met het feit dat er een uiterlijke offertedatum van 31 oktober is voor de aanschaf van bepaald materieel. Als we dus na het reces gaan stemmen, dan komt Defensie in de knel, omdat die datum dan al is verstreken. Daarom heb ik het verzoek om toch nog deze week te kunnen stemmen over die moties, als het mag.

De **voorzitter**:
Prima. Ik kijk even naar de Kamer en ik zie dat er geen bezwaar tegen is. Dan voegen we dat toe aan de stemmingslijst van donderdag.

Tot zover de regeling van werkzaamheden. We gaan zo praten over het Koninkrijk.